

МУЗИКАТА НА XX-XXI ВЕК: ИДЕИ, САМОСЪЗНАНИЕ, ТЕНДЕНЦИИ, ПРАКТИКА. АМЕРИКАНСКИ, ЕВРОПЕЙСКИ, АЗИАТСКИ АВТОРИ
MUSIC OF THE 20TH AND THE 21ST CC.: IDEAS, SELF-AWARENESS, TRENDS, PRACTICES. AMERICAN, EUROPEAN, ASIAN AUTHORS

Лектор

вроф. д. изк. **Милена Божикова**

Prof. Milena Bozhikova, DSc

Тел. 02944 24 14; 0899 109 535

E-mail mbozhikova@yahoo.com

Хорариум:

30 лекционни часа.

Начин за оценяване:

събеседване

Анотация:

Цялостният анализ на съвременна музика изисква много специфичен подход на музиковеда към звуковата материя като фактор за неговите изводи, становища, хипотези, прогнози. Той е зависим, на първо място, от разбирането на новата музика, на спецификата на слога и посланието, което е рядко качество и което е именно условие за достоверното ѝ тълкуване. На второ място, оценката на съвременната музика е точно толкова обвързана с предходните три столетия професионално творчество, колкото и с новите парадигми през XX век, затова тя е зависима от целия спектър музикални явления и от степента на владееене на традициите. Трудността в процеса „възприятие-разбиране-отразяване” се поражда от изискването за тънък музикантски усет, от опит и владееене на стари и нови парадигми. В този контекст **целта на курса** е да формира *умения за разбиране и оценяване* на индивидуалните композиторски проекти в XX век. Има възможност курсът да е мобилен и целенасочен в определени аспекти в полза на докторанта.

Основната задача **за формиране на знания и аналитични умения за оценяване** в новата музика може да се конкретизира частично като:

1. Разширяване на знанието на идеите, тенденциите, проектите в музиката на XX-XXI век.
2. Разширяване на практиката в разбиране на композиционните процеси и смисъл в съвременната музика.
3. Разширяване на уменията в квалифицирането на музикалното събитие и сравнителното му оценяване.

Annotation:

Making a comprehensive analysis of contemporary music takes a very specific approach to the sound matter as a factor in the conclusions, stands, assumptions and forecasts to. Such an analysis depends, in the first place, on the comprehension of the new music, of the specifics of the turn of phrase and the message, which is a rare occurrence, the sine qua non of its veracious interpretation. Secondly, the evaluation of contemporary music is as bound up with the professional work of the previous three centuries as with the new twentieth-century paradigms, hence its dependence on the whole gamut of music phenomena and on the degree of mastering the traditions. The difficulty in the process of reception-comprehension-reflection is in the necessity to have a delicate ear for music, in experience and mastering new

and old paradigms. In view of this, **the course seeks to** develop *skills in comprehension and evaluation* of the individual compositional twentieth-century projects. The course allows mobility and orientation towards particular aspects for the benefit of the students.

The main task to **develop knowledge and analytical skills in evaluating** in the area of new music may be partially concretised as follows:

1. Extending the knowledge of the ideas, trends and projects in the twentieth- and the twenty-first-century music.
2. Extending the practice of comprehending compositional processes and the meaning of contemporary music.
3. Extending the skills in classifying a music event and its comparative evaluation.

Учебна програма и основна литература

Учебна програма

1. Обсъждане на направленията в XX век (модернизъм, първи и втори авангард, постмодерн, поставангард, структурализъм, минимализъм, максимализъм и пр. „изми”), основания за условност и употреба. 1 час
2. Подбудители и реформатори в XX век. Основи и естетически разногласия. 1 час
3. "...wie die Zeit vergeht..." („...как минава времето...”) – концепции за времепространството в музиката на века. 1 час
4. Концепции за звука. Шумо-звукови идеи (Шнебел). Парадигма на електроната композиция – генезис, практика, автори, български реализации. 2 часа
5. Жанрът като рамка: тълкуване и модуляции в практиката на XX век. 1 час
6. Стохастическа и компютърна музика. 1 час
7. Американски минимализъм – концепция, представители. Джон Кейдж: принципи на индетерминизма, случайните действия, тишината. 2 часа
8. Европейски минимализъм, специфика (Куртаг, Пярт, Тавънър). 2 часа
9. Щокхаузен: последователи и антагонисти (К. Хубер, В. Рим, Х.Лахенман): теория и практика. 2 часа
10. „New complexity” и Брайън Фърнихоу. 2 часа
11. Креативност и дизайн във френската музика: експресивност, параметри на звука, разрез на творческия процес. Месиан (при необходимост), Булез, Дюсапен, спектралисти – 4 часа
12. Стари и „нови руснаци” като феномен на приемственост (Старые и „новые русские”) – „руските десиденти” (Шнитке, Денисов, Губайдулина); руските маргинали (Рославец, Вишнеградски, Устволская), руските минималисти (Пярт, Канчели, Мартинов), модерните руснаци (Фирсова, Корндорф, Слонимски), руските традиционалисти (Сиделников, Холминов, Щедрин). Генетични обвързаности със Стравински и Шостакович, руската и западноевропейската музика. 4 часа
13. Централноевропейски автори (Лигети, Виеру, полска школа). 2 часа
14. Мащабни музикални интеркултурни проекти: Хая Черновин, Тан Дън, Тосио Хосокава, Андре Букурашлиев, Емил Наумов и пр.: деконструкции и конструкции на традиции и идентичности. 2 часа
15. Телесност, фигура, жест в новата музика: философски и музикални диалози. Адорно, Витгенщайн, Делюз, Фуко и отражения в музикално-творческите процеси. 1 час
16. Идеи в компаративното музикознание: от традиционализъм към интеркултурни взаимодействия: исторически, географски, концептуални различия. 1 час
17. „Класичност” и „съвременност” през аналитичната система на Хайнрих Шенкер. Шенкер и Шьонберг. 1 час.